

Załącznik
do uchwały Nr XXII/110/2012
Rady Gminy Świdziebnia
z dnia 25 lutego 2013 roku

GMINNY
PROGRAM PROFILAKTYKI I ROZWIĄZYWANIA
PROBLEMÓW ALKOHOLOWYCH
ORAZ PRZECIWDZIAŁANIA NARKOMANII
NA 2013 ROK

Świdziebnia 2013

I. Diagnoza stanu zagrożenia lokalnymi problemami uzależnień w Gminie Świdziebnia

Alkoholizm jest chorobą przewlekłą objawiającą się powtarzającym, zwracającym uwagę piciem, które prowadzi do zaburzeń organiczno – psychicznych a także do destrukcji całego organizmu człowieka. Przyczyn alkoholizmu należy upatrywać w co najmniej kilku czynnikach: w uwarunkowaniach społecznych, osobowościowych, organicznych, a nawet genetycznych. Z danych Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych wynika, że problem ten na terenie Gminy Świdziebnia dotyczy zarówno mężczyzn, jak i kobiet.

Tabela 1 Osoby z problemem alkoholowym na terenie Gminy Świdziebnia w latach 1998 – 2012 (narastająco)

Rok	Kobiety	Mężczyźni	Ogółem
1998	2	15	17
1999	2	16	18
2000	2	20	22
2001	2	28	30
2002	2	34	36
2003	3	38	41
2004	3	40	43
2005	3	44	47
2006	3	48	51
2007	5	54	59
2008	5	58	63
2009	5	62	67
2010	6	73	79
2011	6	74	80
2012	7	81	88

Źródło: Dane Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Świdziebni

Uzależnienie od alkoholu jest powodem wykluczenia osób uzależnionych oraz ich rodzin ze społeczności lokalnej w Gminie Świdziebnia.

Przyczyn tego problemu należy upatrywać głównie w środowiskach osób bezrobotnych oraz w rodzinach wieloproblemowych, zwłaszcza wielodzietnych, rekonstruowanych oraz matek samotnie wychowujących dzieci. Rozwiązywanie problemów alkoholowych jest szczególnie trudne ze względu na trwałość wzorców kulturowych oraz dziedziczenie problemu. Ponadto nie ma stosownej profilaktyki zapobiegającej alkoholizmowi i przemocy w rodzinie.

Przemoc jest jednym z najbardziej niepokojących zjawisk współczesnego świata, jest mechanizmem regulującym stosunki panujące między ludźmi w różnych grupach, instytucjach, środowiskach i układach społecznych. Z badań dotyczących rodziny, a także obserwacji życia społecznego wiadomo, że ludzie niechętnie przyznają się do przemocy wewnątrz rodziny. Ofiary przemocy poddawane są przez swych prześladowców długotrwałemu procesowi manipulacji, presji psychicznej, agresji, poniżania, izolowania, straszenia, wykorzystywania przez uzależnienie. Przemoc utożsamiana jest często z zadawaniem bólu fizycznego. Akt przemocy godzi w osobistą wolność jednostki, zmusza ją do zachowań niezgodnych z jej wolą. Czynnikiem sprzyjającymi przemocy w rodzinie są w szczególności niskie zarobki, bezrobocie lub trudne warunki w pracy, złe warunki mieszkaniowe i zagęszczenie mieszkań, izolacja. Czynniki te wpływają negatywnie na relacje międzyludzkie i przyczyniają się do powstawania konfliktów. Utrwalaniu przemocy w rodzinie sprzyja fakt, że w gminie nie ma punktu wsparcia dla ofiar przemocy, zaś same rodziny ukrywają istniejący problem. Statystyki policyjne wskazują, że na terenie Gminy Świdziebnia głównymi sprawcami przemocy są mężczyźni.

Tabela 2 Zdarzenia zaistniałe na terenie Gminy Świdziebnia w latach 2007 – 2012

Lp.	Wyszczególnienie	2007	2008	2009	2010	2011	2012
1.	Przestępstwa popełnione pod wpływem alkoholu, w tym:						
	- kradzieże i włamania	12	10	0	0	0	0
	- znęcanie się nad rodziną	2	1	1	2	0	2
	- groźby karalne	0	0	0	2	0	0
	- wypadki drogowe	1	1	0	1	1	2
	- uszkodzenia ciała	4	1	2	2	0	0
	- uszkodzenia mienia	1	3	1	0	0	0
2.	Wykroczenia popełnione pod wpływem alkoholu, w tym:						
	- kierowanie pojazdem w stanie nietrzeźwym	32	25	18	19	31	26
	- podejmowanie czynności zawodowych w stanie nietrzeźwym	0	0	0	0	0	0
3.	Inne						
	- interwencje domowe	77	72	86	61	73	125
	- interwencje w miejscach publicznych	102	12		179	125	97
	- liczba założonych Niebieskich Kart	13	9	8	9	9	5

Źródło: Dane Komendy Powiatowej Policji w Brodnicy

Pomoc dla sprawców oraz ofiar przemocy jest niewątpliwie konieczna. Dostępność do poradnictwa oraz innych form wsparcia dla sprawców i ofiar przemocy w rodzinie na terenie Gminy ma charakter ograniczony. Skuteczność pomocy będzie zależała w dużej mierze od utworzenia sprawnie działającego systemu pomocy, integrującego działania kilku odrębnych podmiotów, realizowanego przez wyspecjalizowaną kadre, oferującego różne formy wsparcia i dostępnego dla wszystkich potrzebujących pomocy.

Uzależnienie dzieci i młodzieży od substancji psychoaktywnych (alkohol, narkotyki) jest szczególnie niepokojącym zagrożeniem dla ich rozwoju.

Problematyka uzależnień wymaga diagnozowania i podejmowania środków zaradczych na możliwie wczesnym etapie kontaktów młodzieży z używkami.

Bardzo często pierwszy kontakt z uzależnieniami dzieci mają już w domu rodzinnym. Uzależnienia te nie dotyczą ich bezpośrednio, ale ich najbliższych: rodziców, starszego rodzeństwa, krewnych, sąsiadów. Młodzież natomiast najczęściej z problemem tym spotyka się na różnego rodzaju imprezach i dyskotekach.

W 2012 roku Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych zajmowała się rozpoznawaniem środowisk, w których istnieje problem alkoholowy. Komisja odbyła 5 posiedzeń i przeprowadziła rozmowy interwencyjno – motywacyjne z 15 osobami nadużywającymi alkohol i członkami ich rodzin. W 10 przypadkach GKRPA skierowała na badanie przez biegłego celem wydania opinii dotyczącej stopnia uzależnienia od alkoholu, natomiast w 5 przypadkach do sądu o zastosowanie przymusowego leczenia odwykowego.

Ponadto Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w 2012 roku realizowała założenia Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych poprzez:

- współpracę z Miejskim Ośrodkiem Pomocy Społecznej Dział Poradnictwa Rodzinnego w Brodnicy. Mieszkańcy Gminy Świedziebnia mogą korzystać z pomocy służącej rozwiązywaniu problemów uzależnień – w okresie od 1 stycznia 2012 r. do 31 grudnia 2012 r. odnotowano 119 przyjęcia mieszkańców gminy. Zgłaszane problemy to uzależnienia, kryzysy rodzinne oraz przemoc w rodzinie,
- działalność świetlic środowiskowych,
- wyjazdy na wycieczki integracyjne dzieci i młodzieży,
- przedstawienia profilaktyczne dla dzieci i młodzieży,
- wyjazdy do teatru na spektakle powiązane z profilaktyką uzależnień,

- organizację pikników rodzinnych mających na celu integrację rodzin i środowiska.

II. Cele Programu:

- ograniczenie spożycia napojów alkoholowych oraz narkotyków zwłaszcza wśród młodzieży,
- organizowanie czasu wolnego dla dzieci i młodzieży,
- zwiększenie dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych i ich rodzin,
- współpraca z instytucjami służącymi rozwiązywaniu problemów uzależnień i przemocy w rodzinie,
- prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej i edukacyjnej w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych i przeciwdziałania narkomanii dla dzieci, młodzieży i ich rodzin,
- pomoc finansowa rodzinom dotkniętym i zagrożonym alkoholizmem i narkomanią,
- umożliwienie osobom dotkniętym uzależnieniami powrót do społeczeństwa.

III. Harmonogram realizacji Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii na 2013 rok.

ROZDZIAŁ- tytuł	PODEJMOWANE DZIAŁANIA	ODPOWIEDZIALNI	UWAGI
<p>PROFILAKTYKA</p>	<ul style="list-style-type: none"> ● Organizowanie czasu wolnego dla dzieci i młodzieży: <ul style="list-style-type: none"> - prowadzenie świetlic środowiskowych, promujących pozalekcyjne formy zajęć, jako alternatywne formy spędzania czasu wolnego (forma: biwaki, zielona szkoła, różnego rodzaju imprezy okolicznościowe), - organizowanie zajęć kół zainteresowań dla dzieci i młodzieży, - organizowanie wypoczynku letniego dla dzieci i młodzieży z rodzin z problemem uzależnień i dotkniętych przemocą domową (forma: biwaki, wycieczki, kolonie), - organizowanie dla dzieci i młodzieży spektakli profilaktyczno-edukacyjnych o tematyce uzależnień i przemocy. ● Prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej i edukacyjnej w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych i przeciwdziałania narkomanii dla dzieci i młodzieży: <ul style="list-style-type: none"> - organizowanie festynów rodzinnych mających na celu pogłębienie więzi rodzinnych, integracji ze środowiskiem, - stwarzanie warunków do prawidłowego funkcjonowania dzieci i młodzieży z rodzin z problemem alkoholowym, narkotykowym i dotkniętych przemocą domową. 	<p>- świetlice środowiskowe Szkoła Podstawowa w: Świedziebni, Janowie</p> <p>Komisja Szkoły, GOPS</p> <p>Komisja, Szkoły</p> <p>Komisja Szkoły Podstawowe</p> <p>Komisja Szkoły, Policja, GOPS Zespół Interdyscyplinarny</p>	

	<ul style="list-style-type: none"> ● Zwiększenie dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych i ich rodzin: <ul style="list-style-type: none"> - wspomaganie działalności MOPS Dział Poradnictwa Rodzinnego w Brodnicy dla mieszkańców gminy, w zakresie: 1) diagnozy psychologiczno i pedagogicznej 2) terapii grupowej 3) konsultacji i kierowania do specjalistów 4) kierowanie na terapię stacjonarną i detoksykację 5) mediacji rodzinnych – małżeńskich 6) konsultacji osoby dorosłej i dziecka związanej z przemocą, zaniedbaniem, uzależnieniem rodziców, opiekunów, itp. 7) działalności profilaktycznej i edukacyjnej 8) uczestnictwa różnych grup zawodowych w organizowanych szkoleniach o tematyce uzależnień, przemocy 9) udziału pracowników pedagogicznych w pracach Rad Pedagogicznych szkół na wniosek szkoły 10) prowadzenia punktu konsultacyjnego dla osób uzależnionych i ofiar przemocy w rodzinie 11) pomocy prawnej 12) udzielania pomocy młodzieży w rozwiązywaniu problemów okresu dojrzewania 13) wspomagania wychowawczej funkcji rodziny i systemu wychowawczego szkoły 14) profilaktyki uzależnień i innych problemów dzieci i młodzieży z grup ryzyka ● Współpraca z instytucjami służącymi rozwiązywaniu problemów uzależnień i przemocy w rodzinie: <ul style="list-style-type: none"> - współpraca z ośrodkami leczenia uzależnień od alkoholu i narkotyków- realizacja przedsięwzięć związanych z 	<p>Komisja</p> <p>Komisja</p>	
--	--	-------------------------------	--

	<p>integracją oraz reintegracją osób uzależnionych, - współpraca z Komendą Powiatową Policji, Ośrodkiem Pomocy Społecznej, Prokuraturą Rejonową, Zespołem Kuratorów Sądowych, Zespołem Interdyscyplinarnym, przedstawicielami ochrony zdrowia tworzącymi system pomocy osobom dotkniętym uzależnieniami, uzależnieniami w szczególności ofiarom przemocy domowej – koordynowanie działań, udzielanie wsparcia, podejmowanie interwencji wobec sprawców przemocy.</p> <ul style="list-style-type: none"> ● Udzielanie pomocy w uzyskaniu porad prawnych rodzinom, w których występują problemy uzależnień, uzależnień w szczególności ochrony przed przemocą domową. ● Kierowanie osób realizujących zadania gminnego programu i zajmujących się profilaktyką oraz pracujących na rzecz uzależnionych i ich rodzin na szkolenia, konferencje, sympozja i inne formy spotkań związanych z podnoszeniem kwalifikacji w zakresie profilaktyki i rozwiązywania problemów uzależnień i przemocy w rodzinie. ● Upowszechnianie ulotek i informatorów dotyczących pomocy dla członków rodzin dotkniętych problemem uzależnień i przemocy. ● Kontrola punktów sprzedaży napojów alkoholowych, ze szczególnym uwzględnieniem przestrzegania zasad sprzedaży alkoholu osobom nieletnim oraz nietrzeźwym oraz przestrzegania zasad obrotu napojami alkoholowymi. 	<p>Komisja</p> <p>Komisja</p> <p>Komisja</p> <p>Komisja Policja</p>	
--	---	---	--

	<ul style="list-style-type: none"> ● Wprowadza się zakaz sprzedaży napojów alkoholowych, w tym piwa, w sklepach spożywczych i innych punktach sprzedaży detalicznej, przeznaczonych do spożycia poza miejscem sprzedaży w godzinach od 22⁰⁰ do 6⁰⁰. ● Wspieranie inicjatyw o tematyce uzależnień w ramach posiadanych środków. 	Komisja	
POMOC TERAPEUTYCZNA	<ul style="list-style-type: none"> ● Prowadzenie czynnego poradnictwa poprzez: <ul style="list-style-type: none"> - „Niebieską Linie”, - MOPS Dział Poradnictwa Rodzinnego, - inne ośrodki leczenia uzależnień. ● Kierowanie na badanie psychiatryczno- psychologiczne celem wydanie opinii w przedmiocie uzależnienia. ● Prowadzenie rozmów profilaktycznych i motywowanie osób, u których zdiagnozowano uzależnienie, do podjęcia dobrowolnego leczenia odwykowego. ● Kierowanie na leczenie odwykowe dobrowolne. ● Sporządzanie wniosków do Sądu o zastosowanie przymusowego leczenia odwykowego. ● Współpraca z pedagogami szkolnymi w zakresie zaistniałych problemów uzależnień i przemocy wśród dzieci i młodzieży szkolnej. ● Współpraca z Komendą Powiatową Policji i Zespołem Interdyscyplinarnym w ramach Niebieskiej Karty dotycząca przemocy w rodzinie spowodowanej uzależnieniami. 	Komisja	

	<ul style="list-style-type: none"> ● Umożliwienie osobom uzależnionym udziału w terapii podtrzymania leczenia prowadzonej przez specjalistów z oddziałów odwykowych. ● Prowadzenie analizy sytuacji w rodzinach zagrożonych uzależnieniami i przemocą. 	<p>Komisja</p> <p>Komisja, GOPS, Szkoły, Policja</p>	
<p>WYKORZYSTANIE ŚRODKÓW Z OPŁAT ZA ZEZWOLENIA NA SPRZEDAŻ NAPOJÓW ALKOHOLOWYCH</p>	<ul style="list-style-type: none"> ● Środki finansowe uzyskane z opłat za zezwolenia na sprzedaż napojów alkoholowych przeznacza się na finansowanie zadań wynikających z Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii: <ul style="list-style-type: none"> - prowadzenie świetlic środowiskowych, - organizowanie pozalekcyjnych zajęć dla dzieci i młodzieży, - organizowanie letniego wypoczynku dla dzieci i młodzieży w formie: kolonii, biwaków, wycieczek, - organizowanie spektakli tematyce profilaktyczno- edukacyjnej o tematyce uzależnień i przemocy dla dzieci i młodzieży, - organizowanie festynów rodzinnych, - dofinansowanie działalności MOPS Dział Poradnictwa Rodzinnego w Brodnicy, - finansowanie kosztów szkoleń, konferencji oraz innych form, przeznaczonych dla osób zajmujących się realizacją zadań programu i profilaktyką (członkowie komisji, zespołu interdyscyplinarnego, pedagodzy szkolni, nauczyciele świetlic środowiskowych, pracownicy GOPS), - współfinansowanie telefonu „Niebieska Linia”, - finansowanie badań psychiatryczno- psychologicznych i wydanie opinii w przedmiocie uzależnienia, 	<p>Komisja</p>	

	<ul style="list-style-type: none">- wnoszenie opłat za wnioski do Sądu o zastosowanie przymusowego leczenia odwykowego,- zwrot kosztów dojazdu osób skierowanych na leczenie odwykowe otwarte i stacjonarne,- zakup materiałów edukacyjnych o tematyce uzależnień i przemocy dla szkół,- diety dla członków komisji,- współpracę z organizacjami pozarządowymi w zakresie realizacji programów profilaktycznych,- zakup materiałów biurowych dla komisji,- inne wydatki i zadania związane z realizacją programu.		
--	---	--	--

IV. Zasady wynagradzania członków Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych

Członkowie Komisji otrzymują wynagrodzenie za udział w posiedzeniach, kontrolach i innych działaniach Komisji.

Wysokość wynagrodzenia członka Komisji wynosi 122,00 zł brutto.

V. Preliminarz wydatków Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych na 2013 rok

Lp.	Zadanie	Kwota
1.	Prowadzenie świetlic środowiskowych	9.000,00
2.	Organizowanie pozalekcyjnych zajęć dla dzieci i młodzieży	4.000,00
3.	Organizowanie letniego wypoczynku dla dzieci i młodzieży w formie: kolonii, biwaków, wycieczek itp.)	8.000,00
4.	Organizowanie spektakli profilaktyczno-edukacyjnych dla dzieci i młodzieży	4.000,00
5.	Organizowanie festynów rodzinnych	4.000,00
6.	Dofinansowanie działalności MOPS Dział Poradnictwa Rodzinnego w Brodnicy	7.500,00
7.	Organizowanie szkoleń, konferencji oraz innych form, przeznaczonych dla osób zajmujących się realizacją zadań programu i profilaktyką dla członków komisji, zespołu interdyscyplinarnego, pedagogów szkolnych, nauczycieli świetlic środowiskowych, pracowników GOPS	3.000,00
8.	Współfinansowanie telefonu dla ofiar przemocy „Niebieska Linia”	300,00
9.	Finansowanie badań i wydanie opinii w przedmiocie uzależnienia od alkoholu	2.000,00
10.	Wniesienie opłat za wnioski do Sądu o zastosowanie przymusowego leczenia odwykowego	200,00

11.	Zwrot kosztów dojazdu osób skierowanych na leczenie odwykowe otwarte i stacjonarne	2.500,00
12.	Zakup materiałów edukacyjnych o tematyce uzależnień i przemocy dla szkół	1.000,00
13.	Diety za posiedzenia dla członków komisji	3.050,00
14.	Współpraca z organizacjami pozarządowymi w zakresie realizacji programów profilaktycznych	2.000,00
15.	Zakup materiałów biurowych dla komisji	1.000,00
16.	Zakup ulotek i informatorów o tematyce uzależnień i przemocy	1.000,00
17.	Inne wydatki i zadania związane z realizacją programu	6.322,00
	Razem	58.872,00